

Min mor fik en Ford T på sin 18-års fødselsdag

Min mor og far ved Ford T'en.

16 1925

Telefon Fjellerup 63. Herr *Adm. R. Pedersen*
Fyllested Mbk

	Kr.	Øre
<i>1 Ford T</i>	<i>4325</i>	<i>00</i>
<i>Levering + anskaffelse</i>	<i>100</i>	<i>00</i>
<i>Carwaxingsskift</i>	<i>765</i>	<i>00</i>
<i>Indregistreringsskift</i>	<i>10</i>	<i>00</i>
<i>Skatte</i>	<i>14</i>	<i>00</i>
<i>Spedometer</i>	<i>100</i>	<i>00</i>
<i>Kopiering</i>	<i>75</i>	<i>00</i>
<i>Løftbelysning</i>	<i>35</i>	<i>00</i>
<i>Geometri til Vedateme</i>	<i>5</i>	<i>00</i>
<i>Askebægere</i>	<i>6</i>	<i>00</i>
<i>Ratkontakt</i>	<i>5</i>	<i>00</i>
	<i>Kr.</i>	<i>5440.00</i>

Debat.
R. Rasmussen

Fødselsdagsgaven søndag 3. maj 1925

Af journalist Jørgen Søes Hejlsvig, Odder

Søndag 3. maj 1925 var en fødselsdag, som min mor, Petra Marie Hejlsvig, med spænding så frem til – og som hun aldrig glemte.

Mor Trine og far Rasmus havde mere end antydnet, at de havde en overraskelse til hende.

Søndagen og fødselsdagen oprandt, flaget blev hejst i haven til den firlængede, stråtækte bondegård med 50 tønder land god fynsk jord i Fyllested ved Brenderup på Nordvestfyn.

Viberne og lærkerne sang fra en skyfri himmel. Nu var det næsten sommer. Et enkelt af de mange store bøgetræer, der omkransede haven, var netop sprunget ud og stod med sitrende, sarte lysegrønne blade. Mange år efter blev netop denne bøg døbt Mors Bøg, fordi den – som den første bøg – ofte sprang ud på hendes fødselsdag. Mosekonen i Mettelundemosen havde brygget hele morgenen og min mor bryggede videre på, hvad der mon skulle ske. Mor og far tog

normalt turen på de fire kilometer til fods hver søndag for at deltage i gudstjenesten i Brenderup Kirke, men i dag blev de hjemme.

Der var altså noget i gærde.

Søndagsstilheden i Fyllested blev brudt med lyden af båthorn, da et ejendommeligt køretøj langsomt trillede ind gennem porten og tog en runde om det unge valnøddetræ midt på gårdspladsen.

Bag rattet på det opsigtsvækkende køretøj sad smeden fra nabobyen Harndrup, som med stolthed demonstrerede sin tekniske snilde med en ekstra runde på gårdspladsen, inden han standsede og steg ud.

Han lod motoren snurre på den fine nye, sortlakerede Ford T Sedan, og det kan nok være, at Petra Marie fik travlt med at tage vidunderet i øjesyn.

"Er den virkelig til mig, sagde hun euforisk" og kiggede lettere forvirret på sin far, som nikkede stolt og glad til både min mor og til smeden.

Min mor hoppede ind på førersædet og tog fornøjet om rattet.

"Så så, rolig rolig", sagde smeden, "du må ikke pille ved noget, du skal først lære at køre den, så du ikke kommer galt af sted".

Min mor hørte ikke, hvad smeden sagde, hun var så overrasket og forfjamsket, at hun ikke turde røre ved andet en rattet.

Farbror Jens, der var ugift og boede på gården hos bror Rasmus, troppede op. Han var med sit bogskab, fyldt med bøger, familiens omvandrede leksikon, og han fik bagefter helt sikkert travlt med at slå op i sit Store Nordiske Konversationsleksikon fra 1920 under automobiler.

Hans bibliotek rummede al datidens tilgængelige viden fra teknik over historie, lægevidenskab til geografi, kemi, botanik, zoologi, kunst og litteratur. Herunder Ingemanns romaner, Bjørnstjerne Bjørnson, Steen Steensen Blicher, Sema Lagerlöf og andre af tidens vigtigste forfattere.

"Kom med ind og få en kop kaffe", sagde mor Trine til smeden, "så kan vi måske få en tur bagefter".

Min mor kunne knap nok vente med en køretur, men sådan blev det. Hun var både ønskebarn og enebarn og voksede op hos kærlige, kloge forældre. Trine og Rasmus.

Mens smeden nød kaffe og hjemmebag, forklarede han, at Henry Ford som noget helt epokegørende havde bygget bilen på samlebånd. Det billigjorde produktionen, men det var dog ikke alle, der havde råd til at købe en Ford T. Den kostede immervæk adskillige tusinde kroner, nærmest en halv eller hel bondegård, helt nøjagtigt 5440 kroner, som Rasmus måtte af med, og det var langt mere end årsløn.

”Den har planetgear med et lavt og et højt gear”, forklarede smeden, og så kan den kan køre lige hurtigt forlæns som baglæns”. Den lille familie på Marielyst var dybt imponeret.

Smeden forklarede sin utålmodige kommende bilist, at han nok skulle få lært hende at køre bilen, men inden da skulle hun have Førerbevis. Det kan du såmænd lære på et par timer, garanterede smeden, der skulle kunne stå inde for hendes tekniske færdigheder som bilist.

Efter nogle køretimer skulle han blot udfylde en formular og sende den til politimesteren i Middelfart. Så ville Førerbeviset komme med landposten.

Smeden kiggede på Rasmus og spurgte, om han ikke også skulle have Førerbevis, men Uha, nej, han foretrak heste, dem var der seks af på gården. Han var 21. april det år netop fyldt 63 år, så han var vist for gammel til lære den slags, mente han.

Og desuden var det nok, at datteren kunne køre, og det blev aftalt, at den første køretur med Petra Marie ved rattet skulle være til Dalagergård i Harndrup på den anden side af Storåen.

Det var naturligt og selvfølgelig, for der boede den allernærmeste familie, Karen og Lars Pedersen med sønnerne Teodor, Lauritz og Sigfred, sidstnævnte digteren Sigfred Pedersen blev landskendt for sine folkelige viser om bl.a. skærslippere og Nyhavn.

De var altså nært beslægtet. Trine og Karen var søstre, og Rasmus og Lars var brødre. Her boede oprindeligt også min mors morfar, Peder Larsen, som i sin tid havde købt og boet på Marielyst. Nu var han flyttet til sin ældste søn Lars på Dalagergård. Hvorfor vides ikke. Faktisk var oldefar så rig, at han havde foræret min morfar Marielyst 1905 til en værdi af 10.000 kroner. Han sørgede tilsvarende for at de tre andre børn.

Alle i de to familier var meget musikalske og kulturelle og "hvilede i sig selv". De tre drenge på Dalagergård betragtede deres kusine som en kær søster, og de var jo da også næstsøskende børn.

Smeden i Harndrup fortalte med stolthed i stemmen, at bilen var en af allerførste biler på egnen, og det havde taget lang tid at få den sejlet over Atlanterhavet i smådele og samlet i København. Siden med tog via statsbanerne og til sidst via Nordvestfynske Jernbane.

Nordvestfynske Jernbane forbandt Brenderup med Odense, Middelfart og Bogense og blev bygget i 1911. Derfor kunne Ford'en leveres næsten helt til smedjen i Harndrup. Hvis bilen var blev læsset af i Brenderup, så kunne familien have været så heldig at se den på åben togvogn køre forbi gården, der havde jorder op til jernbanen. Regningen på Ford'en kom først i juni, og det var der ikke noget mærkeligt i dengang. Min mor fortalte mig, at hun fik bilen på sin 18 års fødselsdag og så har smeden altså givet en måneds kredit.

Da mor og far blev gift en kold decemberdag (16.12.) i 1927 var mors fætter Theodor udnævnt til bryllupschauffør, men da de skulle køre fra Brenderup Kirke, kunne han ikke starte Ford'en. Så måtte min far iført Kjole og Hvidt, hvide handsker og høj hat ud for at dreje på håndsvinget. Det morede bryllupsgæsterne og ikke mindst far sig over i årene derefter.

Min far fik først kørekort i 1930. Han havde altså ikke kørekort, da han blev gift, men mon ikke han har kørt alligevel...

Omkring 1930 købte de en stor Pontiac med flotte hvide dæksider. Senere fik de en Chevrolet, og da krigen kom, blev den "opstaldet" men trukket frem igen efter 1945, da det igen var muligt at få benzin.

Jeg kan godt huske den bil fra sidst i 1940'erne og mindes bl.a. den syngende lyd fra kardanakslen under bunden til baghjulstrækket.

I et brev fra Mejeribrugets og Landbrugets Ulykkesforsikring dateret 13.oktober 1939, hedder det om den "nuværende ekstraordinære situation", at vognen ikke kan bruges medmindre ejeren har fået særlig brugstilladelse. Forsikringssummen reduceres med 70 procent. Nummerpladen bliver siddende på bilen. Brevet er stilet til gårdejer Rasmus Pedersen, "Brunhøj", Tyllested pr. Holse. (Ja, der står Tyllested i stedet for Fyllested.)

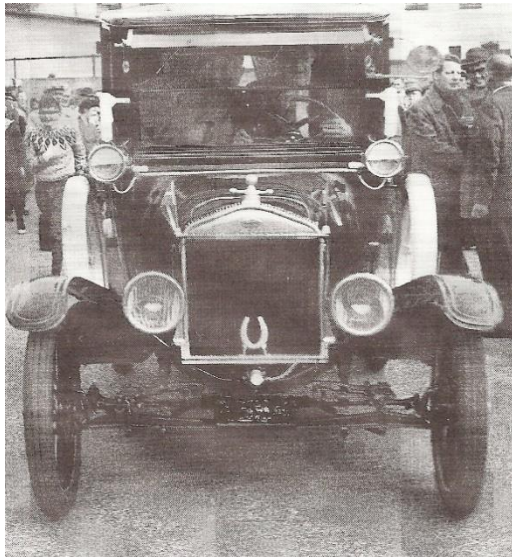
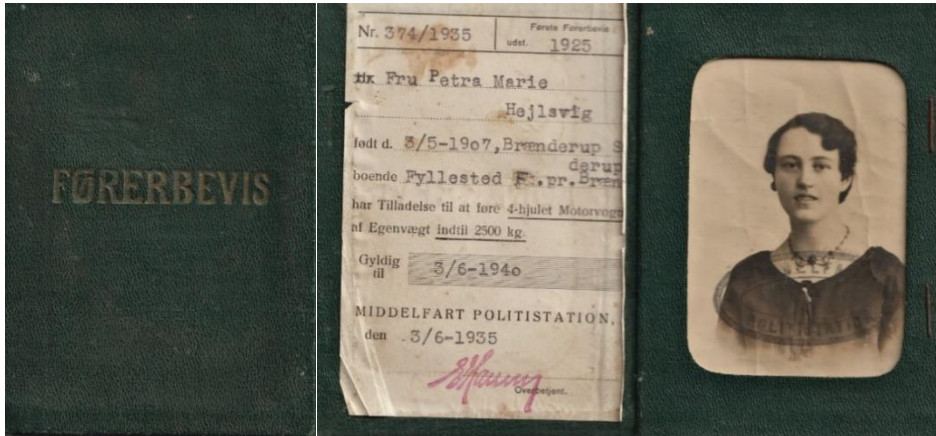

Min mor på besøg hos redaktør Martin på Aarhus Amtstidende, Ryesgade Aarhus.

Ford T'en blev afløst af denne Pontiac fotograferet hjemme ved gården

i pontiac'en

En Ford T magen til den min mor fik i 1925.